

Hanna Gawel

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
e-mail: gawehanna@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

II

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wokół Paula Ladewiga i jego „Katechizmu biblioteki”

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2019.017>

Tekst jest opublikowany na zasadach niewyłącznej licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0).

Hanna Gawel jest studentką drugiego roku studiów magisterskich kierunku zarządzanie informacją na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na zarządzaniu informacją i wiedzą, dyfuzji wiedzy i informacji, informacji dla zmiany społecznej i klimatycznej, Otwartych Innowacji (Open Innovations), bibliometrii, wizualizacji informacji oraz transferu wiedzy w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, EU i w Polsce. Publikowała m.in. na łamach „Universitas Gedanensis” oraz „Między Regałami”.

Słowa kluczowe: Paul Ladewig; Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; konferencja; Bydgoszcz; bibliotekarstwo; bibliotekoznawstwo; Katechizm biblioteki

S**treszczenie:** W dniach 3–4 czerwca 2019 r. odbyła się na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (dalej: UKW) II Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wokół Paula Ladewiga i jego *Katechizmu biblioteki*. Jej organizatorem był Zakład Informacji Naukowej, zawierający się w Katedrze Informacji Naukowej i Bibliologii UKW. Jest to już druga edycja konferencji poświęconych myśli i działalności wybitnego niemieckiego bibliotekarza i bibliotekoznawcy, Paula Ladewiga. Dwudniowa konferencja zorganizowana w murach Biblioteki UKW dała możliwość wysłuchania prezentacji, których tematyka nawiązywała do zagadnień związanych z funkcjonowaniem bibliotek i ich użytkowników w duchu myśli zawartych w najśłynniejszym dziele Paula Ladewiga, czyli *Katechizmu biblioteki*.

W dniach 3–4 czerwca br. odbyła się w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (dalej: UKW) II Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wokół Paula Ladewiga i jego *Katechizmu biblioteki*, wydanego w 1914 r. Jej organizatorem był Zakład Informacji Naukowej Katedry Informacji Naukowej i Bibliologii na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych UKW. Było to już drugie spotkanie, mające na celu kontynuację dyskusji na tematy związane z biblioteka-

mi i ich użytkownikami w duchu myśli zawartych w *Katechizmie biblioteki* Paula Ladewiga. Na dwudniową konferencję w Bydgoszczy przygotowanych zostało 32 referatów. Wystąpienia zostały podzielone przez organizatorów na trzy obszerne grupy tematyczne. Pierwszą grupę stanowiły problemy gromadzenia, finansowania i zarządzania bibliotekami. Drugą grupą były zagadnienia związane z przyszłością bibliotek – zadania i wyzwania, szanse i zagrożenia, nadzieje i beznadzieje, między dobrem jednostki a dobrem ogółu, trzecią zaś – biblioteka z punktu widzenia przedstawicieli nauk społecznych, humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych. Konferencja ze względu na tematy i poruszane w wystąpieniach zagadnienia miała charakter interdyscyplinarny.

Obrady otworzył dr hab. Zdzisław Gębołyś, prof. UKW, autor przekładu *Katechizmu biblioteki* Paula Ladewiga oraz główny inicjator pierwszej edycji tej konferencji. Zgromadzeni na sali usłyszeli o idei konferencji, o jej organizacji oraz o sponsorach.

Po części oficjalnej rozpoczęły się obrady, zapoczątkowane przez pierwszą sesję, poprowadzoną przez dr hab. Jacka Puchalskiego, reprezentującego Uniwersytet Warszawski. Autorem pierwszego wystąpienia z nich, pt.: „Śladami Paula Ladewiga”, był dr hab. Zdzisław Gębołyś. Słuchacze mieli możliwość poznania wpływu miejsc pobytu Paula Ladewiga na kształtowanie jego twórczości, w tym powstania *Katechizmu biblioteki*, wydanego w 1914 r. Zaprezentowane fotografie ukazujące różne miejsca związane z Paulem Ladewigiem przybliżyły słuchaczom jego osobę jako niezwykle aktywnego zawodowo bibliotekarza oraz bibliotekoznawcę.

Dr Krystyna Hudzik reprezentująca Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w referacie zatytułowanym „Gromadzenie zbiorów w czasach transformacji cyfrowej: Między informacją a pamięcią” za punkt rozważań postawiła poznanie odpowiedzi na pytanie, jakie elementy powinny uwzględnić biblioteki uniwersyteckie, aby mogły w przyszłości gromadzić zbiory i nadal pełnić zadanie instytucji pamięci. Autorka zasygnalizowała słuchaczom, że obecnie zadania biblioteki coraz częściej sprowadzają się do dostarczenia użytkownikowi publikacji potrzebnych teraz, a dawniej była ukierunkowana na zapewnianie kompletności zbiorów.

Rolę oraz znaczenie biblioteki dla edukacji narodowej w Czechach w okresie międzywojennym przybliżyła słuchaczom dr Jana Onderkova Brožovská w wystąpieniu pod tytułem: „Richtungstreit and Opinions on the Mission of Public Libraries in The Interwar Czechoslovakia”. Autorka reprezentująca Uniwersytet Śląski w Opawie (Czechy), zauważyła, że idee propagowane przez Paula Ladewiga zostały zaadaptowane w czeskich bibliotekach za pośrednictwem Niemców sudeckich. Dr Jana Onderkova przedstawiła poglądy Walthera Hofmanna wraz z postulatami Paula Ladewiga zawartymi w *Katechizmie biblioteki*, który ukształtowały biblioteki czeskie pod względem zasad funkcjonowania, co pozwoliło na ich rozwój, aż do początku II wojny światowej.

Sesję pierwszą zwieńczyło wystąpienie dr Agnieszki Bangrowskiej z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka zainspirowana stwierdzeniem z *Katechizmu biblioteki*, mówiącym o tym, że „Nie istnieje skuteczna i nieprzynosząca szkody dezynfekcja książek”, zaprezentowała słuchaczom wynik badań nad pochodnymi

chinoliny w dezynfekcji materiału bibliotecznego. Dr Bangrowska zapoznała słuchaczy z definicją chinoliny oraz wskazała szereg zalet świadczących o szeregu korzyści z wykorzystania tego związku chemicznego w konserwacji i dezynfekcji materiałów bibliotecznych.

W drugiej sesji moderowanej przez dr hab. Maję Wojciechowską z Uniwersytetu Gdańskiego wysłuchanych zostało pięć referatów. Dr Paweł Marzec z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przedstawił referat: „Serwisy internetowe bibliotek publicznych w województwie kujawsko-pomorskim”. Referat stanowił kontynuację badań z 2017 r., dotyczących serwisów internetowych bibliotek publicznych z powiatów bydgoskiego oraz toruńskiego. Dr Marzec zaprezentował najnowsze rozwiązania do automatycznej analizy serwisów internetowych, takie jak BuiltWith, pozwalających na rozpoznawanie wykorzystanych technologii, Google Mobile Test badający responsywność serwisów, wreszcie najnowszy produkt od Google Developers, czyli Lighthouse. Słuchacze mieli możliwość również zapoznania się z wynikami przeprowadzonych analiz z wykorzystaniem tych narzędzi.

Znaczenie kobiet w kulturze polski okresu międzywojennego podjęła w kolejnym referacie mgr Ewa Goumissi z Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej. Dla referatu zatytułowanego „Znaczenie kobiet w nauce i kulturze Polski okresu międzywojennego na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Jana Kazimierza (dalej: UJK) we Lwowie” punktem wyjścia były fragmenty rozdziału V, *Praca biblioteki*, z *Katechizmu biblioteki* Paula Ladewiga. W wymienionym fragmencie niemiecki teoretyk i praktyk omówił kwestie kobiece oraz kwalifikacje urzędnika bibliotecznego z uwzględnieniem jego kompetencji. Autorka zarysowała w referacie początki historii kształcenia kobiet na UJK oraz przedstawiła pierwsze bibliotekarki Biblioteki UJK. Dzięki przeprowadzeniu analizy aktywności naukowo-publicystycznej bibliotekarek tamtej placówki w okresie międzywojennym, słuchacze mieli możliwość dowiedzenia się, że pracownice służby bibliotecznej z tamtego okresu, zatrudnione w Bibliotece UJK miały wyższe wykształcenie oraz kwalifikacje do wykonywania zawodu.

Dr Anna Matysek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (dalej: UŚ) w kolejnym referacie I sesji, zatytułowanym: „Refleksja nad celem pracy bibliotekarza zainspirowana zawartym w *Katechizmie biblioteki* «kątem widzenia» Paula Ladewiga” zastanawiała się nad tym, co tworzy bibliotekarza wedle myśli zawartej w V rozdziale *Katechizmu*. Przeprowadzone wywiady z pracownikami bibliotek różnego typu ukazały przyczyny kształtowania się wspomnianego w dziele Paula Ladewiga „kąta widzenia”. Autorka referatu ujawniła słuchaczom, czy „spojrzenie na cel” nadal definiuje współczesnego bibliotekarza.

Dr hab. Erzsébet Dani z Uniwersytetu w Debreczynie zaprezentowała słuchaczom problem ewolucji badań naukowych na Węgrzech w referacie przygotowanym razem z Attilą Juhász: „The Evolution of Scientific Research and The University Promotional System: Open Access, Predatory Journals and Sociometry”. Badacze omówili w swoim wystąpieniu najbardziej newralgiczne problemy związane z publikowaniem wyników badań naukowych w Węgierskiej Narodowej Bazie Publikacji. Podnieśli oni problem drapieżnych czasopism naukowych znanych pod nazwą

predatory journals oraz nierównego traktowania w naukometrii różnych dziedzin naukowych ze względu na liczbę publikacji.

Jako ostatni w tej sesji referat wygłosił mgr Krzysztof Henne, reprezentujący firmę Sygnity Business Solutions S.A. z Zielonej Góry, właściciela systemu PRO-LIB. Wystąpienie o tytule „Ożywienie nieożywionego. Nowoczesne przeobrażenia zbiorów jako narzędzia skutecznej informacji i usług” pozwoliło zgromadzonym na sali słuchaczom zapoznanie się z produktami firmy Sygnity Business Solutions.

Ostatnia sesja w tym dniu została poprowadzona przez dr. hab. Artura Jazdona reprezentującego Bibliotekę Główną Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na tę sesję złożyły się cztery wystąpienia.

W pierwszym referacie, przygotowanym przez dr. Piotra Dobrowolskiego oraz mgr Anetę Pajkę z Biblioteki Głównej Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie, a wygłoszonym przez tego pierwszego, padło pytanie, czy myśli Paula Ladewiga mają swoje odzwierciedlenie w działalności bibliotek wojskowych w dziedzinie upowszechniania wiedzy? Dr Dobrowolski naświetlił historię bibliotek wojskowych w latach 1918–1989, następnie skupił się na przybliżeniu słuchaczom okresu 1990–2018, czyli po transformacji ustrojowej. Referat: „Biblioteki wojskowe w upowszechnianiu nauk społecznych i humanistycznych” pozwolił zebrany na sali do zapoznania się z niedocenianym potencjałem bibliotek wojskowych w kwestii posiadanych zbiorów, umożliwiających bogatsze w materiały prowadzenie badań z zakresu nauk o bezpieczeństwie i nauk humanistycznych.

Drugi referat: „Biblioteki Polskiej Macierzy Szkolnej Ziem Wschodnich (1919–1939)” został wygłoszony przez dr. hab. Henrykę Ilgiewicz z Wilna, reprezentującą Instytut Badań Kultury Litwy. Autorka, zainspirowana myślą płynącą z *Katechizmu biblioteki* związanej z rolą współczesnej książki, opisuje na podstawie materiałów archiwalnych historię bibliotek zakładanych i prowadzonych przez Towarzystwo Polskiej Macierzy Szkolnej Ziem Wschodnich. Placówki biblioteczne zakładane przez to Towarzystwo w latach 1919–1939 służyły popularyzowaniu polskiej twórczości literackiej oraz wychowaniu w duchu patriotycznym. Biblioteki te kształtowały rozwój obywatelski, a także społeczności lokalnych w miejscach lokalizacji bibliotek przez okres dwudziestu lat. Działania wojenne spowodowane wybuchem II wojny światowej wpłynęły na likwidację bibliotek oraz rozproszenie ich zbiorów.

W trzecim referacie mgr Leszek Palus z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Oświęcimiu: „Miejska Biblioteka Publiczna w Oświęcimiu – zadania i wyzwania” opisał słuchaczom z pierwszej ręki praktyczne zastosowanie koncepcji „maker-space” w bibliotece. Ostatnie w tej sesji wystąpienie zaprezentował dr Klaus-Peter Böttger, będący przedstawicielem Stadtbibliothek Essen. Referat: „Teamstrukturen in der Zentralbibliothek Essen” zainspirowany był głównym postulatem Paula Ladewiga, mówiącym o służbie publicznej biblioteki. Dr Böttger swoim wystąpieniem zaprezentował z praktycznego punktu widzenia, realizację tej idei w realizowanym zespołowym modelu pracy w Bibliotece Głównej w Essen. Badacz wypuklił zalety tego systemu pracy, co może być uznane za dobrą praktykę w pracy w bibliotece, wartą wdrożenia również w polskich bibliotekach.

Pierwszy dzień konferencji zakończył się uroczystym bankietem, na którym prelegenci oraz organizatorzy konferencji mieli możliwość wymieniać opinie, oraz porozmawiania na temat prowadzonych przez siebie badań.

Drugi dzień konferencji zapoczątkowało zwiedzanie Biblioteki UKW, gdzie prelegenci mieli możliwość zapoznania się z nowoczesną architekturą budynku oraz wdrożonymi rozwiązaniami w Bibliotece.

Pierwsza sesja w drugim dniu moderowana była przez dr. hab. Zdzisława Gębołysia reprezentującego UKW. Sesję tę otworzyła mgr Edyta Kołodziejczyk z Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej. W swoim wystąpieniu: „Analiza kultury organizacyjnej Biblioteki Politechniki Łódzkiej”, zdiagnozowała kulturę organizacyjną tej Biblioteki, w oparciu o metodę wartości konkurujących Kima Camerona i Roberta Quinna. Słuchacze mieli możliwość zapoznania się z wynikami przeprowadzonej diagnozy oraz zapoznania się z propozycjami rozwiązań napotkanych problemów, zaproponowanych przez autorkę tegoż referatu.

W kolejnym referacie, wygłoszonym przez dr. hab. Erzsébet Dani: „Is Hyperattention an Undesirable Development of Digital Space, or, It Can Be a Tool in Learning Activity?”, badaczka omówiła problem hiperatencji w przestrzeni cyfrowej, co pozwoliło słuchaczom na poznanie zaproponowanej przez referentkę autorskiej metody prowadzenia zajęć akademickich. Oprócz wyjaśnienia zawartej w referacie terminologii słuchacze dowiedzieli się o drugiej stronie medalu nadpercepcji informacji, która nie musi być potępiana, ale może zostać odpowiednio wykorzystana z pozytywnym skutkiem dla nauczania akademickiego.

Trzeci z referatów w tej sesji został wygłoszony przez dr. Mariusza Balcerka z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu. Badacz w swoim wystąpieniu: „Cel rozrywkowy bibliotek we współczesnym świecie. Na marginesie dewiz z *Katechizmu biblioteki* Paula Ladewiga”, ukazał blaski i cienie popularnego obecnie nurtu praktycznego zastosowania idei „trzeciego miejsca” w bibliotekach. Dzięki przeprowadzonej analizie słuchacze dowiedzieli się o pozytywnych skutkach recepcji instytucji książnicy w wymiarze społecznym, jednak niemających przełożenia na wzrost czytelnictwa materiałów bibliotecznych.

Wizja potrzeby wprowadzenia zmian w kształceniu bibliotekarzy, archiwistów i specjalistów informacji na Ukrainie została zaprezentowana przez dr. hab. Ganę Okhrimenko z Narodowy Uniwersytet Akademia Ostrogska (ukr.: Національний університет «Острозька академія»): „The Issue to Training of Specialists for the Profession «Informational, Library and Archival Sciences» in Ukraine: current situation and problems”. Wykład poświęcony został ukazaniu transformacji procesów kształcenia specjalistów informacji na przestrzeni lat, co spowodowało spadek zainteresowania podejmowania studiów w tej dziedzinie przez studentów, jak również zdezaktualizowanymi programami nauczania, nieodpowiadającymi obecnym zapotrzebowaniom na rynku informacyjnym.

Kolejne wystąpienie, przygotowane przez mgr Agnieszkę Kowalczyk oraz mgr Alicję Potocką z Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej omawiało problematykę zakupów zbiorów bibliotecznych w kontekście zintegrowania z procesami kształcenia. W swoim wystąpieniu: „Role bibliotekarza wobec adresatów działań

bibliotecznych w świetle *Katechizmu* Paula Ladewiga i publikacji innych praktyków zawodu”, przybliżyły słuchaczom jedno z wyzwań, któremu biblioteki uniwersyteckie muszą sprostać. Dylemat pogodzenia potrzeb użytkowników bibliotek z topniejącymi zasobami finansowymi na zakup zbiorów wymaga szukania dobrych praktyk, umożliwiających ich implementację w placówkach bibliotecznych. Zaprezentowane w wystąpieniu przykładowe rozwiązania stosowane przez inne biblioteki są nowatorskie i warte uwagi.

Tę sesję zamknęło wystąpienie dr Janiny Kosman z Archiwum Państwowego w Szczecinie, które przeniosło w czasie słuchaczy do początków istnienia tej instytucji. Idea „starej biblioteki w cichym gaju” wraz z koncepcjami zaprezentowanymi w *Katechizmie biblioteki* Paula Ladewiga na przykładzie szczecińskiej placówki została zaprezentowana przy wykorzystaniu bogatych materiałów archiwalnych, z XIX i pierwszej połowy XX w., pozwalających słuchaczom na dostrzeżenie realizacji tych idei w przypadku archiwum.

Sesja druga w tym dniu była moderowana przez prof. dr hab. Wiesława Babika z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (dalej: UJ).

Pierwsze wystąpienie, czyli „Library as a place for inspiration” zostało wygłoszone przez dr Libuše Foberová z Morawsko-Śląskiej Biblioteki Narodowej w Ostrawie. Idea biblioteki jako miejsca mającego inspirować do pracy twórczej jest bliska wszystkim współczesnym bibliotekarzom. Przy szybkim tempie rozwoju technologii informacyjnych istotne jest, aby zagwarantować użytkownikom biblioteki jak najlepsze warunki dla funkcjonowania w jej murach. Dr Foberová na przykładzie planów przebudowy Morawsko-Śląskiej Biblioteki Narodowej w Ostrawie ukazała plany aranżacji architektonicznej przestrzeni bibliotecznej przy uwzględnieniu głosów użytkowników biblioteki.

Drugie wystąpienie zostało wygłoszone przez Hannę Gaweł, reprezentującą UJ. Referat: „Biblioteki przyszłości wedle koncepcji Paula Ladewiga” poświęcony został wizjom biblioteki prezentowanym przez współczesnych bibliotekarzy oraz tych reprezentujących pokolenie Paula Ladewiga. Wykorzystane metody badań bibliometrycznych oraz analizy i krytyki piśmiennictwa pozwoliły słuchaczom na dostrzeżenie, że w przypadku obu grup badaczy, wizje biblioteki przyszłości niewiele się różniły między sobą.

Kolejny z prelegentów dr Mariusz Hybiak z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Floriana Ceynowy w Rumii zaprezentował: „Tworzenie i rozwój nowoczesnej biblioteki na przykładzie Stacji Kultura w Rumii w kontekście *Katechizmu biblioteki* Paula Ladewiga”. Słuchacze mieli możliwość zapoznania się z procesem powstawania i rozwijania instytucji oraz z jej ofertą kulturalną. Dr Hybiak omówił temat z praktycznego punktu widzenia, prezentując bogaty materiał zdjęciowy dokumentujący pozytywny odbiór biblioteki przez mieszkańców Rumii. Sama Stacja Kultura w Rumii stała się jedną z najbardziej rozpoznawalnych w Polsce bibliotek, zaprojektowanych w duchu idei „trzeciego miejsca”.

Kolejne wystąpienie przeniosło słuchaczy do czasów pierwowzoru Paula Ladewiga, czyli włoskiego bibliotekarza Antonio Magliabechiego. Dr hab. Zdzisław Kropidłowski, prof. UKW w referacie: „Antonio Magliabechi (1633–1714) – jeden

z włoskich poprzedników Paula Ladewiga” omówił sylwetkę tego wybitnego włoskiego bibliotekarza, który dzięki udokumentowanej działalności bibliotekarskiej może być uznanym za prekursora przemian w bibliotece. Dzięki jego staraniom została utworzona Biblioteka Uniwersytecka w Genui oraz pierwsza biblioteka publiczna we Florencji (1747).

Następnie wystąpienie autorstwa dr hab. Stanisławy Kurek-Kokocińskiej z Uniwersytetu Łódzkiego pozwoliło słuchaczom powrócić do czasów współczesnych. „Role bibliotekarza wobec adresatów działań bibliotecznych. Analiza treści publikacji praktyków zawodu XX i XXI w.” Badaczka omówiła rolę zawodową bibliotekarza wobec adresatów działań bibliotecznych. Autorka przedstawiła opinie oraz spostrzeżenia zawarte w piśmiennictwie na temat rozumienia roli „bycia w służbie wiedzy i informacji”. Słuchacze dowiedzieli się, że można wyodrębnić ponad dwadzieścia ról, z którymi bibliotekarze się identyfikują, a jakie wpływają na kształtowanie się ich postaw.

Tę sesję zwieńczyło wystąpienie mgr Moniki Król reprezentującej firmę Elibron. Słuchacze zostali zapoznani z najnowszymi trendami w systemach zabezpieczania i ewidencji zbiorów bibliotecznych, wykorzystujących technologię RFID HF oraz najnowszą generację SelfCheck, czyli samodzielnych stanowisk do wypożyczeń i zwrotów.

Ostatnia sesja w tym dniu była moderowana przez dr. hab. Jacka Tomaszczyka z UŚ.

Pierwszy z referatów, omawiający efektywną reprezentację wiedzy w trójwymiarowej przestrzeni bibliotecznej (3DVLM) zaprezentowała dr Erzsébet Tóth z Uniwersytetu w Debreczynie (prezentacja została przygotowana razem z dr Istvánem Károlym Boda). Model ten bazuje na hierarchicznym systemie wykorzystywanym w antycznej Bibliotece Aleksandryjskiej. W referacie: „Efficient knowledge representation of selected Wikipedia items related to Callimachus’ life and works in the three-dimensional space” zaprezentowano słuchaczom przykłady zorganizowania wybranej treści, która jest dostępna w Wikipedii, w trójwymiarową bazę wiedzy skupiającą się na życiu i dziełach literackich Kallimacha z Cyreny. Dzięki temu zabiegowi odbiorcy będą mieli możliwość dogłębnego zrozumienia twórczości starożytnego greckiego poety i historyka.

Kolejny referat został wygłoszony przez mgr. Romana Wojciechowskiego z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sopocie. Zaprezentował on: „Sopoteka to miejsce dla ludzi – update 2019”. Słuchacze zyskali możliwość odkrycia kolejnego przykładu przestrzeni publicznej stworzonej we współpracy z użytkownikami, zaprezentowanego na tej konferencji, czyli Sopoteki. Wystąpienie w formie omówienia jednego dnia pobytu w tej bibliotece, wraz z zawartymi wypowiedziami użytkowników tego miejsca nakreśliło plastyczny obraz Sopoteki oraz ukazało sposoby realizacji idei „trzeciego miejsca” na przykładzie podjętych działań organizacyjnych, aranżacji architektonicznej, wreszcie komunikacji między pracownikami biblioteki a jej użytkownikami.

Tematykę prasy kobiecej zaprezentowała kolejna prelegentka dr Katarzyna Wodniak z UKW w Bydgoszczy w referacie: „Biblioteka–książka–czytelnictwo

w ujęciu dwutygodnika kobiecego «Moja Przyjaciółka» (1934–1939) ze Żnina». Autorka referatu, nawiązując do myśli Paula Ladewiga, odnoszących się do literatury brukowej oraz dziecięcej i młodzieżowej, zaprezentowała czasopismo wydawane w Żninie na Pałukach w Zakładach Wydawniczych Alfreda Ksyckiego. Czasopismo to wskazywało w artykułach na obszary, w których jego czytelniczki były winny poszerzać swoją wiedzę za pomocą wydawnictw fachowych. „Moja Przyjaciółka”, mimo że była tylko czasopismem, spełniała zawarte w *Katechizmie biblioteki* postulaty dotyczące książki jako narzędzia oświaty i źródła wiedzy.

Przedostatni referat tej sesji, czyli „Społeczno-prawne determinanty rozwoju zawodowego pracowników bibliotek w Polsce” został wygłoszony przez dr Małgorzatę Bańkowską z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. Zaprezentowane przez autorkę referatu wyznaczniki wpływające na rozwój zawodowy pracowników bibliotek dały słuchaczom możliwość wykorzystania nabytej wiedzy z wystąpienia w codziennej praktyce zawodowej.

Ostatnie wystąpienie tej sesji zostało wygłoszone przez dr. hab. Zdzisława Gębołysia, prof. UKW, który zaprezentował dorobek twórczy Paula Ladewiga w: „Paul Ladewig jako bibliotekoznawca”. Autor przekładu *Katechizmu biblioteki* przedstawił w ujęciu chronologicznym prace sławnego teoretyka i praktyka. Przeprowadzone badania pozwoliły słuchaczom na zrozumienie fenomenu wkładu Paula Ladewiga w rozwój bibliotekarstwa, który ukształtował współczesne bibliotekarstwo niemieckie, polskie oraz światowe.

Podsumowując całą konferencję, należy pochwalić organizatorów za podjęty trud w przygotowanie drugiej edycji. Słuchacze zyskali możliwość wysłuchania ciekawych wystąpień, w których prelegenci upowszechnili myśl bibliotekarską Paula Ladewiga zawartą w *Katechizmie biblioteki*. Wielowymiarowe referaty zapoczątkowały ożywioną dyskusję na temat roli bibliotek i bibliotekarzy w społeczeństwie. Prezentacja tematów przez teoretyków i praktyków zawodów pozwoliła na wielowątkowe rozważania w duchu *Katechizmu biblioteki*. Wysoki poziom wystąpień oraz ożywione dyskusje badaczy i praktyków w zawodzie dowiodły, że dzieło Paula Ladewiga, mimo upływu wieku od pierwszego wydania, nie „trąci myszką”, a zawarte w nim przemyślenia są nadal aktualne.

Przysłany: 26 VI 2019

Zaakceptowany: 5 VIII 2019

Hanna Gawel

Jagiellonian University in Cracow. Faculty of Management and Social Communication

e-mail: gawehanna@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

Hanna Gawel is a second-year MA student of Information Management at the Jagiellonian University in Cracow. Her research interests focus on information and knowledge management, knowledge and information diffusion, information for social and climate change, Open Innovations, bibliometry, information visualization and knowledge transfer in UAE, EU and Poland. She published her texts in "Universitas Gedanensis" and "Między Regalami".

II International Scientific Conference Concerning Paul Ladewig and his "Library Catechism"

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2019.016>

The text is available under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).

K

Keywords: Paul Ladewig; Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz; conference; Bydgoszcz; librarianship; library studies; *Library Catechism*

S

Summary: On June 3–4, 2019, the Second International Scientific Conference Concerning Paul Ladewig and his *Library Catechism* took place at Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz (hereinafter: UKW). Its organizer was the Department of Scientific Information, located in the Unit of Scientific Information and Bibliology of UKW. This is the second edition of the conference dedicated to the thoughts and activities of the outstanding German librarian and library expert, Paul Ladewig. The two-day conference taking place within the walls of the UKW Library gave the opportunity to listen to presentations whose subjects referred to issues related to the functioning of libraries and their users in accordance with the thoughts contained in the most famous work of Paul Ladewig – *Library Catechism*.

Hanna Gawel

Jagiellonen-Universität. Fakultät für Management und soziale Kommunikation

e-mail: gawehanna@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

Hanna Gawel ist Studentin der Informationsverwaltung an der Jagiellonen-Universität in Krakau. In ihr Forschungsinteresse rücken die Informations- und Wissensverwaltung, Diffusion von Wissen und Information, Information für den sozialen und klimatischen Wandel, öffentliche Innovationen (Open Innovations), Bibliometrie, Informationsvisualisierung und Wissenstransfer in den Vereinigten Arabischen Emiraten, der Europäischen Union und in Polen. Sie veröffentlichte ihre Arbeiten u.a. in den Zeitschriften „Universitas Gedanensis“ sowie „Między Regalami“.

II. Internationale Wissenschaftliche Tagung Um Paul Ladewig und seinen „Bibliothekskatechismus“ herum

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2018.016>

Dieser Text wird unter der Creative Commons-Lizenz Namensnennung-Keine Bearbeitungen 4.0 International (CC BY-ND 4.0) veröffentlicht.

S **tichworte:** Paul Ladewig; Kazimierz-Wielki-Universität in Bromberg; Tagung; Bromberg; Bibliothekswissenschaft; Bibliothekskatechismus

Z **usammenfassung:** Am 3.–4. Juni 2019 fand an der Kazimierz-Wielki-Universität in Bromberg die II. Internationale Wissenschaftliche Tagung *Um Paul Ladewig und seinen „Bibliothekskatechismus“ herum* statt, veranstaltet durch die Abteilung für Wissenschaftliche Information des Lehrstuhls für Wissenschaftliche Information und Bibliologie dieser Universität. Es ist schon die zweite Tagung aus dieser Reihe, die die Idee und die Tätigkeit des hervorragenden deutschen Bibliothekars und Bibliothekswissenschaftlers Paul Ladewig aufnimmt. Das zweitägige Treffen, zu dem es in der Universitätsbibliothek kam, gab die Möglichkeit, die Präsentationen wahrzunehmen, deren Thematik an die Fragen der Bibliotheksaufgaben und -benutzer anknüpfte, und zwar im Geiste jener Konzepte, die in dem bekanntesten Werk Paul Ladewigs „Bibliothekskatechismus“ besprochen wurden.